

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy,
ιστοσελίδα: www.pr.ucy.ac.cy

Τα Λατινικά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

* του Δρος Σπυρίδωνα Τζούνακα

Είναι γνωστό ότι για διάφορους λόγους το ενδιαφέρον των μαθητών Λυκείου για τις κλασικές γλώσσες (Αρχαία Ελληνικά και Λατινικά) έχει υποχωρήσει αισθητά τα τελευταία χρόνια, με εμφανείς συνέπειες στη γλωσσική και γενικότερη φιλολογική τους κατάρτιση. Το πρόβλημα είναι ακόμη μεγαλύτερο στην περίπτωση του μαθήματος των Λατινικών. Παρότι το μάθημα αυτό είναι εξαιρετικά χρήσιμο όχι μόνο σε όσους ενδιαφέρονται να σπουδάσουν στη Φιλοσοφική Σχολή αλλά και σε ένα μεγάλο εύρος γνωστικών πεδίων (π.χ. Νομική, ξένες γλώσσες και φιλολογίες, ευρωπαϊκές σπουδές, ανθρωπιστικές επιστήμες κ.ά.), επιλέγεται πλέον από περιορισμένο αριθμό μαθητών, καθώς δεν ορίστηκε ως υποχρεωτικώς εξεταζόμενο μάθημα για την εισαγωγή σε κάποια Σχολή, ακόμη και στη Φιλοσοφική! Έτσι, ενώ παλαιότερα θεωρούνταν αυτονόητο ότι οι πρωτοετείς φοιτητές Κλασικών Σπουδών αλλά και της Νομικής διέθεταν στοιχειώδη γνώση της λατινικής γλώσσας, τα πράγματα έχουν πλέον αλλάξει κατά πολύ.

Το πρόβλημα που η πολιτεία δημιούργησε στα προγράμματα της Φιλοσοφικής Σχολής με την εισαγωγή φοιτητών που γνωρίζουν και φοιτητών που δεν γνωρίζουν Λατινικά δεν ήταν

δυνατόν να διαιωνίζεται. Προσαρμοζόμενο στα νέα δεδομένα το Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου αποφάσισε να αναδιαμορφώσει την πολιτική του και το πρόγραμμά του με στόχο την ομαλότερη ένταξη των νέων φοιτητών. Η λατινική γλώσσα (βασικό λεξιλόγιο, γραμματική και συντακτικό) διδάσκεται πλέον εξ αρχής και χωρίς να προϋποτίθεται προγενέστερη γνώση της. Αυτό όχι μόνο διασφαλίζει τη δυνατότητα όλων των φοιτητών μας να ξεκινήσουν τις σπουδές τους χωρίς αίσθημα μειονεξίας και προβλήματα έλλειψης των απαιτούμενων γνώσεων, αλλά επιτρέπει και σε φοιτητές άλλων προγραμμάτων (λ.χ. της Νομικής) να επιλέξουν το μάθημα και να μάθουν Λατινικά. Το εισαγωγικό τρίωρο μάθημα του πρώτου εξαμήνου, που επικεντρώνεται στη γνωριμία με τη λατινική γλώσσα, τους μηχανισμούς της και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, συνοδεύεται πλέον από υποχρεωτικό τρίωρο φροντιστήριο, όπου με τις κατάλληλες γλωσσικές ασκήσεις επιδιώκεται η εμπέδωση των βασικών γνώσεων. Τα ακροατήρια είναι μικρά, ώστε να επιτρέπουν την αποτελεσματικότερη διδασκαλία. Διδακτορικοί φοιτητές έχουν ορισθεί από το Τμήμα για να παρέχουν επιπρόσθετη βοήθεια, όπου αυτή χρειάζεται. Η εξοικείωση με τη λατινική γλώσσα συνεχίζεται και κατά το δεύτερο εξάμηνο με την εύστοχη επιλογή κειμένων από ρωμαίους ιστορικούς που θα βοηθήσουν τους φοιτητές να διασφαλίσουν τη γλωσσική τους επάρκεια. Η έμφαση δεν δίδεται αποκλειστικά στο κλιτικό σύστημα της λατινικής ή τις συντακτικές της ιδιαιτερότητες, αλλά παράλληλα επιδιώκεται να αναδειχθεί η συγγενεία της τόσο με την αρχαία ελληνική όσο και με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες καθώς και να φωτισθούν οι επιβιώσεις της στη νέα ελληνική. Ας σημειωθεί ότι ανάλογα μέτρα έχουν – τηρουμένων των αναλογιών – ληφθεί και για τα Αρχαία Ελληνικά, όπου επίσης το επίπεδο γνώσεων των φοιτητών είναι, παρά τα έξι χρόνια διδασκαλίας στη Μέση Εκπαίδευση, πολύ χαμηλό.

Έχοντας αποκτήσει επαρκή γνώση της λατινικής γλώσσας κατά το εντατικό πρόγραμμα του πρώτου έτους, στα επόμενα έτη οι φοιτητές έρχονται σταδιακά σε επαφή με ορισμένα από τα αριστουργήματα της λατινικής λογοτεχνίας (π.χ. τους ρητορικούς λόγους του Κικέρωνα, την *Αινειάδα* του Βεργιλίου, τις *Ωδές* του Ορατίου, την ελεγειακή ερωτική ποίηση). Τα διδασκόμενα κείμενα προέρχονται από ποικιλία λογοτεχνικών ειδών και περιόδων σε διαβαθμισμένη κλίμακα εξειδίκευσης αναλόγως του έτους φοίτησης. Χωρίς να παραγνωρίζονται θέματα γλώσσας και γενικότερα μορφολογικά και υφολογικά ζητήματα, η έμφαση δίδεται πλέον στο περιεχόμενο των κειμένων και στην ερμηνεία της σκέψης των συγγραφέων. Με σύγχρονες ερμηνευτικές προσεγγίσεις διερευνώνται, μεταξύ άλλων, ζητήματα δομής, τεχνικής, πηγών και καινοτομίας, διακειμενικότητας και λογοτεχνικού

στοχασμού, η σύνδεση των κειμένων με τις ιστορικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής τους, η επίδρασή τους στη μεταγενέστερη λογοτεχνία, τη σύγχρονη σκέψη και τον κινηματογράφο, η συμβολή τους στην ιστορία των ιδεών.

Με παρόμοιο τρόπο αντιμετωπίζουν ανάλογες προκλήσεις και μεγάλα ευρωπαϊκά και αμερικανικά πανεπιστήμια. Στα εκεί Τμήματα Κλασικών Σπουδών εγγράφονται φοιτητές χωρίς προηγούμενη γνώση Αρχαίων Ελληνικών ή Λατινικών, οι οποίοι μέσω ταχύρρυθμων εντατικών μαθημάτων κατά το πρώτο έτος των σπουδών τους κατορθώνουν να ολοκληρώσουν επαρκώς την κατάρτισή τους στις κλασικές γλώσσες και στη συνέχεια προσεγγίζουν και ερμηνεύουν έργα της κλασικής λογοτεχνίας με εξαιρετικά αποτελέσματα. Αναμένουμε ότι η υιοθέτηση της προσέγγισης αυτής θα αποδώσει καρπούς και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Και βέβαια δεν παύουμε να ελπίζουμε ότι και η πολιτεία θα προβεί με τη σειρά της στις αναγκαίες αλλαγές στο σύστημα εισαγωγής στα Πανεπιστήμια που προκαλεί στρεβλώσεις και δυναμιτίζει – στο όνομα της ευκολίας – την ομαλή μετάβαση από το Λύκειο στο Πανεπιστήμιο και εντέλει τις μελλοντικές σπουδές των αποφοίτων του δημόσιου σχολείου.

Δρ Σπυρίδων Τζούνακας
Επίκουρος Καθηγητής της Λατινικής Φιλολογίας
Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας
Πανεπιστήμιο Κύπρου